

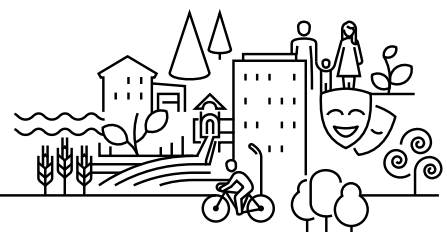

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2023/24

Vestre Greverud barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSDOKUMENTER	3
3 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	4
3.1 OMSORG	4
3.2 LEK	5
3.3 DANNING	5
3.4 LÆRING	6
3.5 VENNSKAP OG FELLESSKAP	7
3.6 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	7
3.7 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	8
3.8 BARNEHAGENS FASTE TEMA	11
4 BARNES MEDVIRKNING	11
5 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	12
5.1 PROGRESJON	12
5.2 DIGITAL PRAKSIS	13
5.3 KVALITETSKJENNETEGN	13
6 OVERGANGER	14
6.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	14
6.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN	15
6.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	15
7 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	16
8. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	18
8.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER	19
8.2 SATSINGSOMRÅDENE	19
8.3 KOMPETANSEUTVIKLING	20
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	21
10. PLAN FOR VURDERING	22
11. KILDER OG REFERANSER	23

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 05.08.23

Barnehagens styrer: Kathrine Werenskjold Schmidt

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2023-2026:

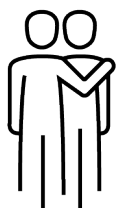
Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode ressurser for sine og andres barn.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og elever får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte, får det med riktig innsats tidsnok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi og handlingsplan 2023-2026](#)

3 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

3.1 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

(Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Vi bekrefter barna på positive handlinger.
- Vi lytter til det barna har å fortelle og er opptatt av, og sammen øver vi på å sette ord på barnas følelser og handlinger.
- Vi er til stede her og nå, følger med og er sensitive for barnas signaler.
- Vi veileder barna til å hjelpe hverandre, trøste hverandre og vise omsorg.
- Vi hjelper barna til å sette ord på hva de er gode til, og hva de trenger å øve på.

3.2 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Vi bidrar til at barna lærer å beherske sosiale ferdigheter i leken.
- Vi gir barna felles opplevelser som kan gi alle barn like forutsetninger for å kunne delta i leken
- Vi tilrettelegger rommene i barnehagen for ulike typer lek.
- Vi har samtaler med barna om hva de ønsker å leke, og lytter til hva de er opptatt av, slik at vi kan bygge videre på deres ønsker.
- Vi er engasjerte voksne som deltar i barnas lek, hjelper barna å komme inn i leken, og viser glede og humor sammen med barna.
- Vi har fokus på voksnes deltagelse i uteleken
- Vi deler barna i aldersbestemte grupper, og i mindre lekegrupper.

3.3 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Vi har en empatisk holdning og anerkjennende væremåte. Dette betyr at vi prøver å se situasjoner fra barnas perspektiv, og viser omtanke og respekt for deres følelser og synspunkter.
- Vi er opptatt av relasjoner, hvordan vi er som voksne, hva vi sier og hvordan vi handler overfor barna.
- Vi er gode forbilder for barna, og vi framtrer som trygge voksne. Vi snakker og handler på en god måte, som gjør at barna har lyst å være sammen med oss.
- Vi gir barna oppmuntrende og positive bemerkninger når de leker, inkluderer andre, deler med hverandre, venter på tur, og når de hjelper hverandre.
- Vi lærer barna å løse konflikter med dialog.
- Vi lærer barna at vi har samme verdi gjennom å snakke om at vi som mennesker er ulike, at vi kommer fra ulike familier, representerer ulike kulturer, og er verdifulle som den vi er.

3.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi støtter barnas nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst ved å lytte til det barna er opptatt av, og ved å undre oss sammen.
- Vi deler av vår egen kunnskap.
- Vi bruker digitale verktøy for å finne ut av det vi lurer på.
- Vi legger til rette for formelle og uformelle lærings situasjoner. En formell lærings situasjon er eksempelvis en samlingsstund, en aktivitet eller et måltid. En uformell lærings situasjon skjer eksempelvis i lek, og når vi undrer oss sammen med barna.

3.5 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi bidrar til at barna lærer å skape et positivt klima i gruppen, ved å være inkluderende i lek, og ved å ha et positivt samspill med andre barn og voksne.
- Vi bidrar til at barna lærer å være løsningsorienterte og bruke språket i konfliktsituasjoner.
- Vi bidrar til at barna lærer å vise hensyn til - og vise omsorg for andre barn i gruppen, og klarer å utsette egne behov, vente på tur, og kunne kompromisse.
- Vi bidrar til at alle barn tar initiativ til lek og aktiviteter sammen med andre barn, og utvikler gode vennskap.
- Vi jobber med at alle barn skal være stolt av sin identitet, og at hen er betydningsfull i fellesskapet vårt.
- Vi setter i gang med aktivitetsplaner og tiltak raskt når barn, foreldre eller ansatte ikke opplever at en barn har det bra i barnehagen.

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

3.6 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og

alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Vi inkluderer alle barna i språkstimulerende aktiviteter som å spille spill, lære barna rim og regler, høytlesning for en liten gruppe barn, og ved å ha samtaler om inkludering.
- Vi hører på hva barna har å fortelle, og hjelper de å sette ord på handlinger.
- Vi er oppmerksomme på barnas signaler, selv om de ikke kan uttrykke seg med verbalt språk.
- Vi avbryter ikke samtaler barn-voksen eller barn-barn uten å spørre om det er greit.
- Vi leser bøker for barna.
- Vi etablerer bibliotek i barnehagen, slik at foreldre kan lese de samme bøkene hjemme som i barnehagen.
- Vi har bøker på ulike språk
- Vi bruker konkrete og bilder til å forsterke språket ved bruk av dagstavle, bilder på lekekasser, til sanger og i samlingsstund.
- Vi har små språkgrupper for barn som har behov for ekstra språkstimulering.

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

3.7 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form

- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

Kommunikasjon, språk og tekst

- Vi bruker bilder og konkrete til å forsterke språket som dagstavle, bilder på lekekasser, til sanger og i samlingsstund.
- Vi bruker enkle tegn og konkrete til barn som trenger det
- Vi synger sanger med bevegelse.
- Vi lærer barna rim og regler.
- Vi leser for og med barna.

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Vi tilbyr grupper med barneyoga, og alle barn skal ha mulighet til å hvile i løpet av dagen.
- Vi går på tur i ulendt terreng og legger til rette for fysisk stimulerende aktiviteter ute.
- Vi snakker om kroppen, og jobber med «Se meg, hele meg» fast på avdelingene.
- Vi lærer barna å sette grenser for sin egen kropp (se punkt 3.8, se meg - hele meg).
- Barna får servert grønnsaker og frukt hver dag.
- Barna får tilbudt om et variert kosthold hvor fisk tilbys minimum en dag i uken.
- Barna skal få oppleve matglede sammen

Kunst, kultur og kreativitet

- Vi har formingsaktiviteter med ulike materialer, hvor barna kan bruke sin kreativitet og skaperglede.
- Barna får jobbe kreativt med ulike digitale verktøy som hjelpemiddel.
- Vi legger til rette for videreformidling av barnekulturen gjennom ulike fang- og sangleker.
- Vi har sangstunder hvor vi lærer barna å bruke rytmeinstrumenter.
- Vi legger til rette for dans og kreativt uttrykk gjennom musikk og bevegelse.
- Vi legger til rette for kreativ rollelek gjennom å formidle eventyr, og tilby barna utkleddingstøy og rekvisitter til bruk i leken.

Natur, miljø og teknologi

- Vi går på tur i skogen, stopper opp og ser, sanser og undrer oss over det som skjer i naturen gjennom året.
- Vi bruker forstørrelsesglass, bøker og digitale verktøy for å finne ut av det som skjer i naturen og i miljøet.
- Vi gir barna mulighet til å leke med konstruksjonsleker som klosser, lego og duplo.
- Vi sorterer avfall, har fokus på kildesortering, og snakker med barna om å ikke kaste søppel i naturen.
- Vi jobber med ulike prosjekter innenfor «Grønt flagg» arbeidet vårt.

Antall, rom og form

- Barna leker med ulike former og mønstre.
- Vi lærer barna å sortere, telle, benytter og beskriver mengder og størrelser, og bruker matematiske grunnbegreper.
- Vi inspirerer barna til matematisk tenkning gjennom å bruke spill, digitale verktøy, leker og utstyr.

Etikk, religion og filosofi

- Vi undrer oss sammen med barna om grunnleggende spørsmål om livet, gjennom samtaler og bøker.
- Vi lærer barna om likheter og ulikheter hos mennesker, og at alle er like mye verdt.
- Vi lærer barna å ha respekt for hverandre, og har som motto «Vi skal være mot andre, slik vi vil at andre skal være mot oss».
- Vi snakker om de kristne høytidene, leser bøker og besøker kirken.
- Vi gir barna kunnskap om andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen.
- Vi markerer andre relevante høytider på avdelingene.

Nærmiljø og samfunn

- Gjennom verdier barna møter i barnehagen ønsker vi å fremme læring om hva et demokrati er.
- Vi utforsker nærmiljøet med kirken, butikken, lekeplasser og toget.
- Vi samarbeider med virksomheter i nærmiljøet vårt (kirke, skoler og eldreheim.)
- Vi lærer barna å ferdes trygt i trafikken (se punkt 3.8).
- Vi lærer barna om ulike familieformer, og henger opp bilder av barnas familier og huset deres.

- Vi gir barna begynnende kjennskap til menneskerettighetene, og fokuserer spesielt på barnekonvensjonen.

3.8 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se meg – hele meg

Gjennom prosjektet «Se meg - hele meg» jobber alle barnehagene i Nordre Follo aktivt med å forebygge vold og seksuelle overgrep. Opplegget handler om å gi barn kunnskap om kropp, grenser og seksualitet. Kommunen har laget en fagplan som alle barnehagene jobber etter.

- [Se meg – hele meg](#)

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

4 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 5.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Vi har regelmessige barnesamtaler med barna, tilrettelagt etter barnets modning. Her kartlegger vi barnets trivsel og relasjoner med andre barn og ansatte (minimum hvert kvartal)
- Barna får selv bestemme hva de vil leke, hvor de vil leke, og hvem de vil leke med i perioder av dagen. Samtidig er personalet opptatt av at alle barna skal inkluderes i en lek, samt å av og til skjerme leken til barn.
- Barnehagen er bevisst på barnas ulike uttrykksformer, og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, modenhet, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.
- De voksne følger opp spontane tanker som kommer fra barna ved å ta seg tid til å undre seg sammen med dem.

5 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

5.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Hver aldersgruppe i barnehagen jobber systematisk med de ulike fagområdene og temaer (Vi bruker barnehagens progresjonsplan for fagområdene).
- Når barna viser interesse for et tema, kan vi bygge videre på det i samlinger og lek.
- Når personalet ser et behov i barnegruppen, tar vi det opp som tema og bruker konkrete og rollespill i samlinger, og i samtaler med barna i mindre grupper.
- Vi jobber systematisk med at barna skal bli selvstendige ut fra sitt eget ståsted.
- Vi jobber systematisk med at barna skal kunne innordne seg i en gruppe og hevde seg selv.

5.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker ulike digitale verktøy på lik linje som bøker og andre hjelpemidler.
- Vi bruker digitale hjelpemidler for å skape ulike stemninger og følelser i rommet.
- Vi tar med oss digitale hjelpemidler ut på tur.

5.3 Kvalitetskjenntegn

Kvalitetskjenntegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen.

Den enkelte barnehage bruker kjenntegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenntegn innenfor områdene nedenfor.

- Arbeid med tidlig innsats, forebygging og avdekking av vold og seksuelle overgrep
(Se meg - hele meg)
- Arbeid med å fremme et trygt og godt barnehagemiljø

- Godt tverrfaglig samarbeid
- Demokrati og medvirkning i barnehagene
- God ledelse av barnegrupper
- Godt foreldresamarbeid
- Godt lekemiljø
- Godt språkarbeid i barnehagene
- Trygg og inkluderende tilvenning

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

6 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage – skole – SFO](#)

6.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi tar kontakt med alle nye foreldre pr. telefon.
- Vi tilbyr hjemmebesøk til alle nye barn
- Vi er nysgjerrig og det å bli kjent med barnet og familien er det viktigste for oss.
- Vi tilrettelegger den skriftlige informasjonen vår slik at alle foreldre har mulighet til å forstå (Enklest og minst mulig tekst, bruk av bilder og konkrete.)

- Vi arrangerer ukentlige besøksdager i mai og juni, slik at foreldrene blir kjent med personalet og andre foreldre. Dette for at foreldrene kan bli kjent med hva en barnehage er, og for å kunne trygge egne barn i oppstarten.
- Vi jobber for at barna skal oppleve trygghet og omsorg ved at hvert barn har sin kontaktperson den første tiden de går i barnehagen.
- Vi har en samtale med foreldrene en av de første dagene barnet går i barnehagen, for å utveksle informasjon slik at barnets behov blir ivaretatt på best mulig måte.
- Vi oppfordrer foreldre til å bruke god tid på tilvenningen og gi barnet kortere dager i starten.

6.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi begynner å besøke nye avdelinger allerede fra januar. Det lages en egen plan med datoer for besøk.
- Vi jobber fast i grupper på tvers tre dager i uken. Slik blir barna kjent med barn på andre avdelinger, samt blir trygge på de ansatte.
- Alle avdelingene leker sammen ute, så barn og personalet blir kjent med hverandre.
- Viktig informasjon om barnet blir videreformidlet til ny avdeling.
- Foreldrene til barna som skal begynne på ny avdeling får beskjed om avdeling/gruppe i løpet av våren.

6.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

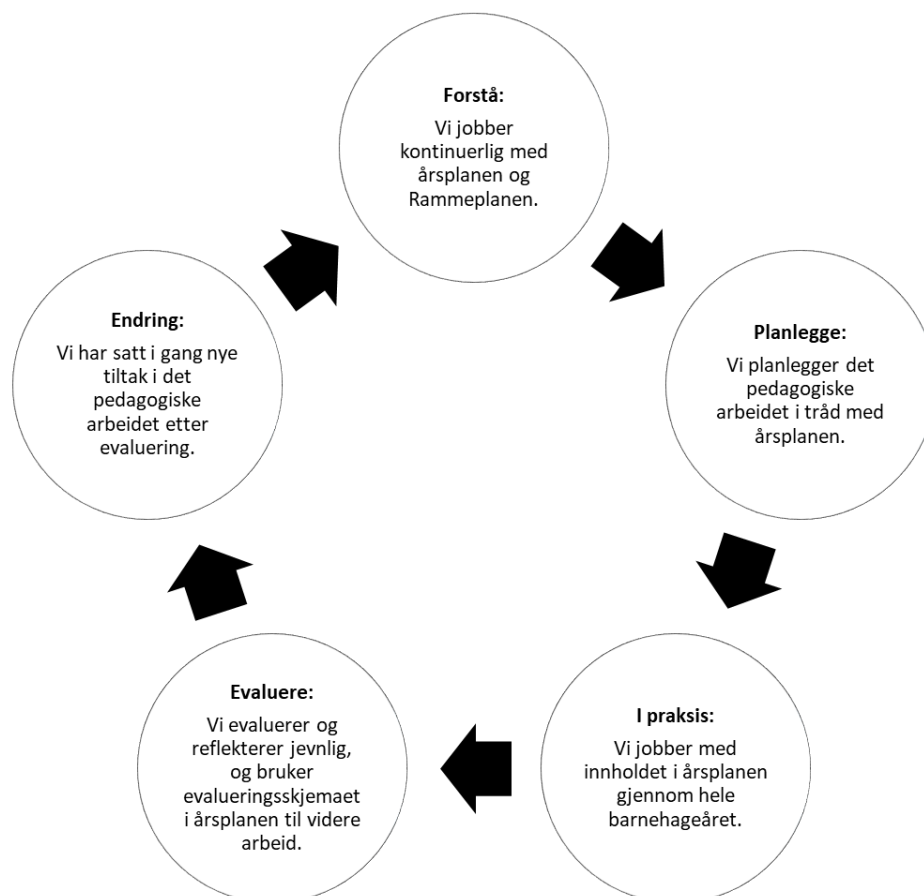
Barnehagens tiltak:

- Barnehagen bruker en plan for overgangen barnehage-skole-SFO
- Vi har eget foreldremøte med skolestarterforeldrene, i etterkant av foreldremøtet i september.
- Vi har foreldresamtaler i mars med hovedfokus på overgangen til skole.
- Vi arrangerer- og er deltagende i skogtreff og skoletreff, hvor vi treffer barn som skal starte på samme skole.

- Vi har overgangsmøter med skolene.
- Vi jobber for at barna skal bli mest mulig selvstendige, robuste og ha en god selvfølelse før skolestart.
- Vi jobber for at barna blir godt kjent med de barna i barnehagen som skal begynne på samme skole.

7 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Vi planlegger det pedagogiske arbeidet på avdelingen og i de aldersinndelte gruppene på plandagene i august og januar, og i våre ukentlige avdelingsmøter.
- Vi har arbeidsgrupper i barnehagen som er ansvarlig for å planlegge, gjennomføre og evaluere de ulike arrangementene og prosjektene.
- Pedagogisk lederteam har møte en gang i uken, og planlegger og evaluerer barnehagens pedagogiske arbeid.
- Alle ansatte får tid til å forberede aktiviteter de skal ha sammen med barna.
- Barnehagen har personalmøter ca. fire ganger i året, og har fem planleggingsdager i året der vi får faglig påfyll, og planlegger det pedagogiske arbeidet.

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- I avdelingsmøtene evaluerer vi det pedagogiske arbeidet den siste måneden, og hva vi skal sette søkelys på den neste måneden.
- Vi har barnesamtaler der barna får uttale seg om livet i barnehagen. Vi bruker relasjonskartleggings skjema.
- Vi reflekterer over vår egen rolle som personal i møte med hvert enkelt barn i avdelingsmøter og i veiledning samtaler, blant annet gjennom et relasjonskartleggings skjema.
- Vi reflekterer over vår egen rolle som voksen i lek med barna gjennom praksisfortellinger i avdelingsmøter, for å kunne forbedre vår egen rolle i leken.
- Vi vurderer barna systematisk gjennom skjemaet «Alle med» eller lignende i forkant av foreldresamtaler.
- Vi bruker TRAS eller lignende til å kartlegge og planlegge for enkeltbarn med språkutfordringer.
- Vi bruker kvalitetskennetegnene for å vurdere praksisen vår.

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Vi dokumenter barnehagens pedagogiske arbeid og hverdager via barnehagens Facebook, og egne lukkede Instagramkontoer for avdelingene.
- Vi lager månedsplaner med oversikt over hva som skal skje og jobbes med kommende måned.
- Vi bruker IST til å gi foreldrene beskjeder og til å legge ut informasjonsskriv.
- Vi dokumenterer ved hjelp av bilder og produkter barna har laget på avdelingen.

8. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Mangfold og språk

I barnehagen vår har vi et stort mangfold og det er vi stolt av. Vi opplever det som en rikdom for barn og voksne å ha så mange nasjonaliteter og kulturer vi får lære mer om.

Alle barn skal være stolt av hvem de er og hvor de kommer fra.

Mangfolds arbeidet skal være synlig i alt vi gjør i barnehagen vår, og vi ønsker å bruke foreldrene våre som en ressurs inn i dette arbeidet.

Det å ha foreldre med mange språk, og noen uten norsk språk krever at vi jobber annerledes for å få med oss foreldrene. Informasjon er makt, og vi er bevisste på at kommunikasjonen mellom barnehage og hjem skal tilpasses og være forståelig for alle.

Vi ønsker ved siden av temaet mangfold å ha ekstra fokus på språk dette året. Man leser mye mindre for barn enn det man gjorde tidligere. Lesestunder en til en eller i samling skaper tilhørighet og samhold. Det å bli lest for utvikler fantasien og kreativiteten, og barn utvikler bedre språk.

I barnehagen vår kommer vi til å bruke mye bilder, konkrete i arbeidet vårt. Forutsigbarhet og kontroll over dagen, skaper en trygghet hos barna. Samtidig ønsker vi å gi alle barn like muligheter til å forstå og delta, dette kan konkrete og bilder hjelpe oss med.

Vi planlegger i år å sette i gang med ordentlig bibliotek her i barnehagen. Vi vet at barn liker og trenger gjentakelse for å lære, og det er derfor en fordel at foreldre leser det samme hjemme, som vi leser i barnehagen. Vi ønsker å tilby like bøker med ulikt språk. Ved at barn leser og erfarer det samme, er det enklere å leke ut erfaringene sine med andre barn i barnehagen.

Vai skal være bevisst på hvordan vi bruker språket med barna. Måltider er en unik arena for gode samtaler, og vi kommer til å ha ekstra fokus matglede og de gode samtale rundt bordet i år. Vi skal også leke oss med språket ved hjelp av språklek som rim, regler, lotto, spill, rollespill osv.

8.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

- **SPRÅK:** Vi opplever at flere barn har forsinket språkutvikling og at flere barn er flerspråklige. Vi ønsker å gi barna språk til å samhandle med hverandre, utvikle gode vennskap, og inneha en god språklig kompetanse før skolestart.
- **LEK:** Vi ønsker at barna skal få utfolde seg og utvikle seg gjennom lek. Målet dette året er at personalet skal jobbe for å skape et mere spennende ute- og innerom for barna, og utvikle egen kompetanse i rollelek med barna.
- **SOSIAL KOMPETANSE:** Vi ønsker at barna skal mestre sosiale ferdigheter som de har behov for. Målet er at barna i løpet av barnehagetiden klarer å innordne seg i en gruppe og hevde seg selv.

8.2 Satsingsområdene

Språk

- Systematisk høytlesning, språkstimulerende samlinger, og små språk- og lekegrupper for de barna som har behov for det (se punkt 3.6 om språk).
- Bruke barnehagens bibliotek aktivt.
- Ha fokus på de gode samtalene under måltidene.

Lek

- Vi vil lage spennende og inspirerende lekerom for barna.
  - Ryddige rom der lekene er sorterte, slik at det inspirerer til god lek.
  - Vi skaper rom som setter i gang barn fantasi og lekelyst.
  - Ha fokus på udefinert materiale som kan utvikle fantasien til barna

Sosial kompetanse

- Personalet skal veilede barna til å utvikle gode sosiale ferdigheter.
- Vi lager lekegrupper og grupper på tvers, for at barna kan utvikle sin sosiale kompetanse etter sin modning/ sitt ståsted.

8.3 Kompetanseutvikling

- Vi bruker avdelingsmøter til å dele praksisfortellinger.
- Vi bruker personalmøter til faglig oppdatering.
- Vi har egne fagmøter for assistenter
- Systematisk kollegaveiledning
- Vi øker kompetansen vår ved å jobbe mer på tvers, og de ansatte ruller på hvilke grupper de har ansvar for.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Plandager for personalet 14. og 15. august	
September	Foreldremøter på alle avdelinger Foreldremøte skolestartere Brannøvelse, uke 38	
Oktober	Personalmøter Styrer trivselssamtaler med alle ansatte SU møte	Skolens høstferie uke 40
November	Foreldresamtaler Plandag for personalet 17. november Nissefest for barna	
Desember	Lykteaksjon 1. desember Luciafrokost Julemiddag for barna	Skolens juleferie 19.12.-2.1.24 Barnehagen er åpen 18.12.-22.12, 27.12.-29.12.
Januar	Plandag for personalet 2. januar SU møte	
Februar	Fargefest Vinteraktivitetsdag	Skolens vinterferie 19.2.-23.2.
Mars	Personalmøte Påskefrokost for barn og voksne	Skolens påskeferie 25.3.-1.4.
April	Samarbeidsmøte barnehage/skole	
Mai	Foreldresamtaler Plandag for personalet 10. mai Skoguke for alle avdelinger Tilvenningsdager nye barn	1. mai 9. mai – Kr. Himmelfart 10. mai – plandag – barnehagen stengt 17. mai
Juni	Mangfolds uke avsluttet med mangfolds festival med ansatte, barn og foreldre. Avslutning og seremoni skolestarterne. Tilvenningsdager nye barn	
Juli		Sommerstengt uke 28 og 29 Felles sommerbarnehage sonen uke 30

10. Plan for vurdering

Tiltak	Tid
Vi vurderer sammen, i avdelingsmøter, om hvordan det pedagogiske arbeidet, vi har lagt opp til, har fungert den siste måneden og hva vi skal sette søkelys på den neste måneden	En gang pr. måned
Vi evaluerer årsplanen, på plandagen to ganger i året	Januar og mai
Vi har barnesamtaler hvor barna får uttale seg om hverdagen i barnehagen og relasjonene til barn og ansatte.	Jevnlig gjennom hele året (minimum hvert kvartal)
Vi reflekterer over vår egen rolle som personal i møte med hvert enkelt barn i: <ul style="list-style-type: none"> - avdelingsmøter - Fagmøte assistenter - relasjonskartleggings skjema - Kollegaveiledning 	<ul style="list-style-type: none"> - En gang pr. uke - En gang pr. måned - Minimum hvert kvartal - Jevnlig gjennom året og etter behov
Vi reflekterer over vår egen rolle som voksen i lek med barna gjennom praksisfortellinger i avdelingsmøter for å kunne forbedre vår egen rolle i leken	En gang pr. måned
Vi vurderer barnas sosiale utvikling når de er 4 og 5 år gjennom et eget kartleggings skjema	Vår og høst
Vi vurderer barna systematisk gjennom skjemaet «Alle med» i forkant av foreldresamtaler	Vår og høst
Vi bruker TRAS eller lignende til å kartlegge og planlegge for enkelt barn med språkutfordringer	Gjennom hele året

11. Kilder og referanser

- Brandzæg, I., Torsteinson, S. & Øiestad, G. (2014). *Se barnet innenfra – hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen*. Kommuneforlaget AS
- Høigård, A. (2019). *Barns språkutvikling - muntlig og skriftlig*. Universitetsforlaget
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir.
<https://www.udir.no/contentassets/7c4387bb50314f33b828789ed767329e/rammeplan-for-barnehagen—bokmal-pdf.pdf>
- Lov om barnehager (barnehageloven). (2005). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. (LOV-2005-06-17-64). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Roland, P. (2022). *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole – relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring*. Cappelen Damm Akademisk
- Stai, S. (2021, 5. februar). *Vygotskij og kognitiv utvikling*. NDLA. <https://ndla.no/article/29412>
- Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Pedagogisk forum